

سه شنبه 18 خرداد 1395 - 1437 - 7 ژوئن 2016

درگذشت فقیه عالی قدر «قاضی ابوالقاسم ابن براج»...

18* خرداد
در گذر تاریخ* درگذشت فقیه عالی قدر «قاضی ابوالقاسم ابن براج» (481 ق)
اشاره:

شیخ سعدالدین ابوالقاسم، عبدالعزیز بن تحریر بن عبدالعزیز بن براج طرابلسی معروف به قاضی در حدود سال 400 ق در مصر به دنیا آمد. تحصیلات خود را در زادگاه و سپس در بغداد ادامه داد تا این که یکی از فقهای نامدار و معتبر شیعه در عصر خویش شد. ابن براج از علم وسیع و اطلاعات شایسته در زمینه‌ی فقه و علوم اسلامی برخوردار بوده و تألیفات فراوانی در این باره دارد. او از شاگردان خاص سید مرتضی و شیخ طوسی بود و مورد توجه آنان قرار گرفت.

شیخ ابوالقاسم بن براج بعدها نماینده‌ی شیخ طوسی در شام گردید و یکی از مردان فقه و فقاہت معروف آن دیار شد. ابن براج در حدود سی سال در طرابلس منصب قضاوت داشته و به «قاضی» مشهور گشت. ابن براج از دانشمندان پرآوازه و معتبر شیعی است که آرای او پیوسته مورد توجه‌ی فقیهان بزرگ بوده و غالباً به نظریات او، اشاره و استناد شده است. بسیاری از فقیهان و محدثان سده‌های بعد، در اجازه‌هایی که به برخی از شاگردان خود داده‌اند، به شخصیت و آثار او اشاره کرده‌اند. قاضی، از نویسندگانی است که نوشته‌هایی در فقه و کلام از خود به یادگار گذاشته است. نوشته‌های به جای مانده از او، شامل مجموعه‌ای از فتوای فقهی است که در آنجا، استدلال‌های فقهی و نقد نظرهای دیگر فقیهان، بسیار کم به چشم می‌خورد.

جواهر الفقه، عیاض المحتاج فی مناسک الحاج و... از تألیفات اوست. سرانجام این عالم ربانی در حدود هشتادسالگی در طرابلس در لبنان بدرود حیات گفت.

* میرزا جوادخان سعدالدوله از نمایندگی مجلس شورای ملی کناره گیری کرد. وی در ابتداء از نمایندگان مورد توجه مردم بود و به وی ابوالمله لقب داده بودند. (1286ش)

* جنگ بین ابوالفتح میرزا سالار الدوله فرزند مظفرالدین شاه مدعی تاج و تخت ایران و قوای دولتی در نهاوند رخ داد که منجر به شکست سالار الدوله و سپاه وی شد. (1286ش)
اشاره:

در این زد و خورد حدود سه هزار نفر از طرفین کشته شدند. ابوالفتح میرزا سالار الدوله سومین فرزند ذکور مظفرالدین شاه جوانی بی باک جاه طلب و مغرور بود و سلطنت را از آن خود می دانست.

* درگذشت غلامحسین نقشینه بازیگر سینما، تئاتر و تلویزیون (تولد 1287 ش)
اشاره:

غلامحسین نقشینه در سال 1282 در تهران به دنیا آمد. به دلیل علاقمندی به هنر نمایش، به طور خصوصی نمایش هایی را اجراء می نمود. آموزش جدی تئاتر را نزد افراسیاب آزاد فرا گرفت.

سپس وارد هنرستان هنرپیشگی شد و پس از سه سال دیپلم خود را دریافت کرد و به تدریس فن بیان در همان دبیرستان مشغول شد. وی در سالن های تئاتر گراند هتل، سیرک تهران و مدرسه زرتشتی ها کارگردانی و بازی می کرد. تعدادی از نمایش های وی عبارتند از: «دلدادگان»، «غیاث خشتمال»، «لج و لجبازی»، «نادر و ستاره»، «شاه عباس و جنگ دربند»، «دروغگو و دروغ پرداز»، «بنگاه عشق»، «جنگ زن و شوهر»، «رسوایی»، «قمار»، «انتقام ارواح»

«دختر نابینا»، «بیژن و منیژه»، «نادرشاه و جنگ کرنال» و

«رستم و سهراب». نقشینه می گوید: به دلیل عدم استقبال مردم از پیس های جدی، مدیران تئاتر تصمیم به اجرای تئاتر کمدی گرفتند که این مسئله موجب کناره گیری بسیاری از هنرمندان از تئاتر شد. وی نیز در پی همین جریان از تئاتر خارج و جذب سینما شد. او فعالیت سینمایی را از سال 1332 آغاز کرد. مستشار جزیره (1335) و سه دیوانه (1347) از دیگر فیلم هایی است که او در آنها ایفای نقش نمود. نقشینه در خردادماه سال 1341 با سمت معاون مدیرکل امور مخابرات سازمان برنامه و بودجه

بازنشسته شد. ایفای نقش تلویزیونی دایی جان ناپلئون برای او شهرت خاصی به همراه آورد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز در فیلم های سینمایی وکیل اول و ناخدا خورشید نقش های کوچکی را بازی کرد. غلامحسین نقشینه در 18 خردادماه 1375 در تهران درگذشت. مصاحبه با وی توسط خانم هما قاضی در سال 1374 به مدت 165 دقیقه انجام شد.

* در گذشت علی منظوری

حقیقی، خوشنویس

(1329ش)

اشاره:

علی منظوری حقیقی خطاط و شاعر. در تفرش به دنیا آمد. از کودکی به آموختن خط پرداخت و در جوانی به خوشنویسی شهرت یافت و مورد توجه

اولین استاد خود، سید حسین خوشنویس باشی قرار گرفت. پس از مدتی به تهران آمد و مقیم شد و به کتابت و قطعه‌نویسی و فرمان نگاری پرداخت.

در 1300 ش، کارمند اداری مجلس شد و در آنجا با عماد الکتاب آشنا گردید و شیوه‌ی خود را به روش او- که خود پیرو میرزا رضای کلهر بود- گردانید.

وی علاوه بر نستعلیق، خط شکسته تحریر را نیز خوش می‌نوشت و در کتیبه‌نویسی هم مهارت داشت.

منظوری شعر می‌گفت و غزلهای عارفانه‌ی وی جمع‌آوری شده ولی به چاپ نرسیده است. از شاگردان او، فرزندش، عباس منظوری است. وی در صحن مزار حضرت معصومه (ع)، در قم مدفون است.

از آثار او: یک دوره رسم المشق به عنوان «نگارش منظوری»، که سالها در مدارس ایران مورد استفاده بود؛ یک نسخه «گلستان» سعدی و

یک نسخه «رباعیات» خیام، که به چاپ رسیده است؛ یک نسخه «بوستان» سعدی و «لیلی و مجنون» نظامی و منتخب «تفسیر منظوم» صفی‌علیشاه و جنگهای متعدد؛

یک نسخه منتخب «خمسه‌ی» نظامی، به قلم نستعلیق کتابت عالی، با رقم‌های: «هزاران شکر خدائی را که توفیق نوشتن عطا فرمود... در روز چهارشنبه

بیست و ششم مرداد ماه یک‌هزار و سیصد و نوزده خورشیدی، وقتی که مرا عمر در حدود

پنجاه و دو سال بود... علی منظوری پور شاه اویس...» و «تقدیم کتابخانه‌ی مجلس شورای ملی بنمود علی منظوری حقیقی 1320»؛ اثر گرانهای او، کتیبه‌های سر در ورودی مقبره‌ی نور علیشاه، در صحن امامزاده حمزه، در شهر ری و چند کتیبه در مساجد و تکایا و بقاع اطراف تفرش وی در تاریخ 1329 درگذشت.

* رحلت فقیه، محقق و عالم امامی «سید میرزا علی آقا شیرازی» (1315 ش)

اشاره:

آیت‌الله سیدمیرزا علی آقا حسینی شیرازی فرزند عالم مجاهد و مرجع کبیر میرزا محمدحسن شیرازی معروف به میرزای بزرگ و صاحب فتوای تحریم تنباکو، در حدود سال 1248 ش (1287ق) به دنیا آمد.

وی در کودکی به همراه پدر بزرگوارش راهی سامرا در عراق گردید و پس از طی مقدمات و سطوح، در درس عالمان نامداری همچون سیدمحمدتقی شیرازی و سیدمحمد فشارکی و دیگران حاضر شد تا اینکه شایستگی حضور در حوزه درس خارج پدر عالمش را یافت و در بیست سالگی به درجه اجتهاد رسید. اجتهاد میرزاعلی آقا شیرازی از طرف دو استاد مذکور و نیز آخوند ملامحمدکاظم خراسانی تأیید شد و ایشان از آن پس به

تدریس پرداخت.

در سالیان بعد، آوازه وی در سرزمین‌های شیعه منتشر گردید و در شمار مراجع بزرگوار تقلید قرار گرفت و جمع زیادی از شیعیان از او تقلید کردند.

میرزا علی آقا نه تنها در فقه و اصول و علوم نقلی تبحر داشت بلکه در کلام، حکمت، طب، تاریخ و فنون ادبی نیز دارای مهارت و استادی بود. او را به زهد و تقوا و پرهیزگاری و اخلاق کریمه ستوده‌اند.

این عالم ربانی سرانجام در هجدهم خرداد 1315 ش برابر با هجدهم ربیع‌الأول 1355ق در 67 سالگی به لقای معبود شتافت و در نجف اشرف مدفون گردید.

* تقی الدین صلح نخست

وزیر لبنان وارد تهران

شد(1353ش)

* سولیوان سفیرکبیر جدید آمریکا وارد تهران شد و فعالیت خود را آغاز نمود(1356ش)

* درگذشت «ذبیح الله منصوری» نویسنده و مترجم معاصر (1365ش)

اشاره:

استاد ذبیح الله حکیم الهی رشتی مشهور به ذبیح الله منصوری فرزند انتخاب الدوله از رجال رشت، در سال 1288 ش در این شهر زاده شد. پس از گذراندن دوره ابتدائی برای ادامه تحصیل به همراه پدر راهی فرانسه شد و پس از بازگشت به ایران، به کار ترجمه پرداخت. استاد منصوری نویسنده و مترجم فعالی بود و بیش از صد و پنجاه کتاب و نزدیک به هزار مقاله که اغلب در مجله خواندنی‌ها چاپ می‌شد، توسط او ترجمه شده‌اند. او در مدت شصت سال فعالیت قلمی خود، آثار فراوانی از زبان‌های انگلیسی و فرانسوی و عربی ترجمه کرد. بعضی از آثار منصوری، نه ترجمه مستقیم بلکه اقتباس و تحریر تازه و مفصل‌تری از متن اصلی بود.

دامنه فعالیت استاد منصوری شامل زمینه‌های گوناگونی از جمله رمان پلیسی، تاریخی، زندگی‌نامه و نیز همکاری با مجلاتی نظیر کوشش، ایران ما، ترقی، تهران مصور و... بود. ذبیح الله منصوری همچنین نخستین کسی بود که آثار موریس مترلینگ، نویسنده بلژیکی را به فارسی ترجمه کرد. وی سرانجام در 18 خرداد 1365ش در 77 سالگی بر اثر ناراحتی قلبی در گذشت.

* رحلت آیت الله «محمد وشنوی قمی» محدث و مورخ (1376 ش)

اشاره:

آیت‌الله حاج شیخ قوام الدین محمد وشنوی قمی در سال 1286 ش (1325 ق) در یکی از روستاهای اطراف قم به دنیا آمد. ایشان پس از تحصیل مقدمات در قم، در 22 سالگی راهی نجف اشرف شد و مدارج علمی را طی کرد. آیت الله وشنوی سپس به قم بازگشت و از درس حضرات آیات شیخ عبدالکریم حائری، سید محمد حجت کوه‌کمره‌ای و سیدمحمدتقی خوانساری بهره برد. با ورود آیت‌الله بروجردی به قم، یکسره به درس خارج فقه و اصول آن فقیه بزرگ حاضر شد و پس از ایشان، به مدت سی سال در حلقه درس آیت‌الله مرعشی نجفی جای گرفت. آیت‌الله وشنوی که به قوامی نیز شهرت داشت، در علوم مختلف از جمله حدیث، تاریخ، تراجم، رجال اهل سنت و فقه، دارای مهارت بود. از این اندیشمند فرهیخته آثاری برجای مانده که حیات‌النبی و سیرته، حدیث ثقلین، مکارم اخلاق و ده‌ها اثر دیگر از آن جمله است. این عالم فرزانه سرانجام در 18 خرداد 76 برابر اول صفر 1418ق در 90 سالگی بدروود حیات گفت و در حرم مطهر حضرت معصومه به خاک سپرده شد.

* برگزاری هشتمین دوره

انتخابات ریاست جمهوری

(1380 ش)

اشاره:

در انتخابات هشتمین دوره ریاست جمهوری، صلاحیت ده نفر جهت احراز این مقام به تأیید شورای نگهبان رسید که از این میان حجت‌الاسلام سیدمحمدخاتمی برای بار دوم و با حدود 22 میلیون رأی برای این پست مهم انتخاب گردید.

* فاطمه عرب زاده (16ساله محصل علوم دینی و ساکن قم) به جرم همراه داشتن اعلامیه و نوار سخنرانی امام خمینی (ره) به دست مأموران انتظامی راه آهن قم دستگیر شد.(1357ش)

* 1 رمضان

در گذر تاریخ

* نزول کتاب مقدس صحف

بر حضرت ابراهیم(ع)

اشاره:

نام ابراهیم 69 بار در قرآن به احترام و بزرگی یاد شده و در اثنای آنها فرازهای مختلفی از زندگی او برای عبرت مؤمنین بیان شده است.

خداوند او را فردی یکتا پرست و دین او را حنیف خوانده است (آل عمران ، 67) و امر می فرماید که دین ابراهیم را پیروی کن (نساء ، 125) . او پیامبری راستین و فردی صدیق بود (مریم ، 41) و خداوند به او و خاندانش نعمت حکمت و سروری اعطا نمود (نساء ، 54) . در تعالیم اسلامی ابراهیم از پیامبران اولی العزم و دارای شریعت می باشد ، و قرآن در چند مورد اشاره دارد که ابراهیم علیه السلام دارای کتاب آسمانی به نام « صف » بوده است . سرای آخرت بسی بهتر و پاینده است ، همانا این حقیقت در صف (رسولان) پیشین (یعنی) صف ابراهیم علیه السلام و موسی (ع) ذکر شده است .

(اعلی 19 تا 17) (از آیه فوق استفاده می شود که کتاب ابراهیم مجموعه ای از دستنوشته ها و کتابچه ها بوده است . زیرا اگر در آیه ، لفظ « صحیفه » به صیغه جمع یعنی « صف » بیان شده است ، جهت اشاره ای به دو کتاب ابراهیم و موسی نیست ، بلکه این کلمه نام خاص برای نامه ها یا نوشته های دینی مربوط به ابراهیم می باشد .

چون در زبان عربی برای دو شیء ، صیغه تثنیه می آورند نه جمع . (آن چنان که از بیان قرآن مشهود است این کتاب یا کتاب ها محتوایی آسمانی و نازل شده از سوی خداوند داشته اند ، و متون آن مجموعه ای از وحی الهی بوده است که به ابراهیم نازل شده بود . (نساء ، 63) بگو ایمان آوردیم به خدا و آنچه نازل شده به ما و آنچه نازل شد بر ابراهیم ... (آل عمران ، 84) اما از آنجا که ابراهیم (بر طبق شواهد تاریخی) حدود 3800 سال قبل می زیسته است ، از کتاب او چیزی بجای نمانده و حتی در کتب مقدس عبرانی نیز نامی از کتاب و متن آن نرفته است . اما از اشارات قرآنی مشخص است که محتوای صف ابراهیم با کتاب موسی کاملاً هم سو و هم سنگ بوده است . (اعلی ، 19)

* درگذشت «شیخ الرئيس ابوعلی سینا» فیلسوف و دانشمند بزرگ مسلمان (428ق) اشاره:

حسین ابن عبدالله بن سینا ملقب به شرف الملک و معروف به شیخ الرئيس، ابن سینا و حجة الحق، از بزرگترین اطباء نامی و اعظم فلاسفه و حکمای اسلامی اوائل قرن پنجم هجری است. وی در سوم صفر سال 370 ق در بلخ به دنیا آمد. قبل از ده سالگی قرآن را حفظ کرد و در اندک زمانی، ادبیات، علوم دینی، حساب، هندسه، منطق، جبر، هیئت و علوم عقلی و نقلی را فرا گرفت و قبل از 20 سالگی بر تمام معلمین و اساتید خود برتری یافت. مهارت فوق العاده‌ی ابن سینا در طب و معالجات شگفت‌آوری که از وی ذکر شده، بسیار تعجب برانگیز است. ابن سینا، علی‌رغم زندگانی ناآرام و پرحادثه‌ی خود، اندیشمند و نویسنده‌ای پرکار بوده است. آنچه از نوشته‌های خرد و کلان وی بر جای مانده است، نماینده‌ی ذهنی فعال و پویاست که گویی در هر شرائطی، حتی در سخت‌ترین و توان فرساترین آن‌ها، از فعالیت و خلاقیت باز نمی‌ایستاده است. از ابن‌سینا بیش از یکصد و سی اثر علمی در موضوعات مختلف از قبیل فلسفه، عرفان، الهیات، منطق، طب، ادبیات و... بر جای مانده است که اشارات، قانون، الحاصل و المَحصول، شِفاء، عُیونُ الحِکمه، و ده‌ها کتاب دیگر از آن جمله است. ابن سینا در اواخر عمر به سبب اختلافی که با سلطان وقت پیدا کرد، مدتی فراری بود، هرچند قبل از آن روزگاری به وزارت نیز رسیده بود. وفات وی در سال 428 قمری به بیماری قولنج که خود در معالجه‌ی آن مهارت فراوان داشته، در 58 سالگی، روی داد. مقبره‌ی ابن سینا در همدان در میدانی به همین نام واقع است.

* 7 ژوئن در گذر تاریخ

* روز استقلال «واتیکان» از ایتالیا (1929م)

* مرگ «هنری میلر» نویسنده معروف آمریکائی (1980م)

* برگزاری نخستین انتخابات آزاد اندونزی پس از 35 سال استبداد (1999م)

* روز مقدس مسیحیان و عید گل‌ریزان به مناسبت نزول روح‌القدس بر حواریون

اشاره:

طبق آئین مسیحی، عید گلریزان یادبود نزول روح مقدس به زمین است. عید گلریزان در اصل نشانه پایان هفت هفته جشن عید پاک بوده است.

در عید گلریزان، طبق سنتی دیرینه، مردم زود از خواب بیدار می شوند تا «رقص» خورشید را نظاره کنند، و بسیاری از مردم، غذای خود را در پیک نیک عید گلریزان در جنگل صرف می کنند. عید گلریزان هر سال در ماه مه یا ژوئن واقع می شود

* درگذشت «یوهان

هولدرلین» ادیب و شاعر
برجسته آلمانی (1843م)

* تولد چارلز مکینتاش از بنیانگذاران مکتب گرافیک گلاسکو (1868 م)

* تولد لیام نیسن (1952)
بازیگر ایرلندی